

Πηγές 2

Giovanni Villani, *Nuova Cronica* (ca. 1348)

ed. Giuseppe Porta, 3 τ. (Πάρμα: Fondazione Pietro Bombo, 1990-91), τ. 3, σ.486-488

Ο ίδιος λοιμός ήταν μεγαλύτερος στην Πιστόια και στο Πράτο, ακόμη και σε σχέση με τη Φλωρεντία που είχε υψηλή θνησιμότητα. Ακόμη περισσότεροι ήταν οι θάνατοι στη Μπολόνια και στη Ρομάνια και ακόμη χειρότερα στην παπική αυλή στην Αβινιόν, στην Προβηγκία, και σε ολόκληρο το βασίλειο της Γαλλίας. Αλλά υπήρξαν αμέτρητοι θάνατοι στην Τουρκία και σε άλλες χώρες στο εξωτερικό, όπου η ασθένεια κράτησε περισσότερο και έβλαψε περισσότερο. Η θεική δικαιοσύνη έπεσε βαριά πάνω στους Τάρταρους, τόσο που φαινόταν απίστευτο. Είναι αλήθεια, καθαρή και βέβαιη, ότι στη γη ανάμεσα στην Τουρκία και την Κίνα, στη χώρα των Πάρθων, που τώρα ονομάζεται η χώρα του Χαν, ο ηγέτης των Τάρταρων στην Ινδία, έβαλε φωτιά που ανέβηκε από τη γη. Με άλλα λόγια, η φλόγα ήρθε από τον ουρανό και κατέστρεψε ανθρώπους, ζώα, σπίτια, βράχους και τη γη. Αυτή η εκτεταμένη πυρκαγιά έκαιγε περισσότερες από δεκαπέντε ημέρες και έγινε πολύ καταστροφική. Όποιος δεν έφυγε έγινε θύμα της οργής της, έκαιγε συνεχώς κάθε ζώο και κάθε άνθρωπο. Οι άνδρες και οι γυναίκες που κατάφεραν να διαφύγουν από τις φωτιές θα πέθαιναν από την πανώλη. Στην Τάνα και στην Τραπεζούντα, και σε όλες τις γύρω περιοχές, απέμειναν λίγοι, και χάθηκαν πέντε για κάθε επιζώντα. Η περισσότερη γη δεν κατοικούνταν πλέον, εξαιτίας της πανώλης και εξαιτίας των ισχυρών σεισμών και των αστραπών. Και σύμφωνα με κάποιες επιστολές από αξιόπιστους πολίτες της πόλης μας που βρίσκονταν στην περιοχή, όπως στη Σεβάστεια, έβρεχε αμέτρητη ποσότητα από ζωύφια, μερικά τόσο μεγάλα όσο έξι χέρια, κατάμαυρα και με ουρές, κάποια ζωντανά και κάποια νεκρά. Αυτή η τρομακτική σκηνή γινόταν ακόμη χειρότερη από τη δυσωδία που ανέδυαν και όσοι πάλεψαν ενάντια στα ζωύφια έγιναν θύματα του δηλητηρίου τους. Και σε μια άλλη χώρα, στην Ελλάδα, κανένας δεν έμεινε ζωντανός, εκτός κι αν ήταν θηλυκό και ακόμη και κάποια από αυτά πέθαναν από λύσσα. Και κάτι ακόμη πιο εντυπωσιακό και απίστευτο συνέβη στην Αρκαδία: Άνδρες και γυναίκες και κάθε ζωντανό έγιναν σαν μαρμάρινα αγάλματα. Οι δήμαρχοι στις γύρω περιοχές είπαν ότι αυτό ήταν μάλλον σημάδι για να προσηλυτιστεί κανείς στη χριστιανική πίστη, αλλά έφτασαν ειδήσεις με τον δυτικό άνεμο, ότι ακόμη και οι χριστιανικές χώρες αναστατώθηκαν από τον λοιμό, και γι' αυτό εκείνοι συνέχισαν να ασκούν τη δική τους θρησκευτική προδοσία [Ισλάμ]. Στο λιμάνι του Ταλούκο, στην [περιοχή της] Λούκα, η θάλασσα γέμισε ζωύφια, περισσότερα από 10.000 ανάμεσα στις θάλασσες. Αφήνοντάς τα εκεί [οι Μουσουλμάνοι] πήγαιναν από το ένα μέρος στο άλλο, έως ότου έφτασαν στη Λούκα, όπου εξαιτίας του μεγάλου τους θαυμασμού για την χριστιανοσύνη, προσηλυτίστηκαν αμέσως. Οι λοιμοί αυτοί συνέβησαν μακριά, στην Τουρκία και στην Ελλάδα, και είχαν έρθει από την χώρα του ανατέλλοντος ηλίου, στη Μεσοποταμία, τη Συρία, τη Χαλδαία, την Κύπρο, τα νησιά της Κρήτης και της Ρόδου, και όλα τα νησιά του ελληνικού αρχιπελάγους. Και έπειτα ενέσκηψε στη Σικελία, τη Σαρδηνία, την Κορσική και τη νήσο του Έλβα και με παρόμοιο τρόπο στα παράλια και στις όχθες των ποταμών μας. Και από τις οκτώ γενοβέζικες γαλέρες που είχαν σταθμεύσει στη Μαύρη Θάλασσα, όπου πέθαναν πολλοί, μονάχα τέσσερις από αυτές επέστρεψαν γεμάτες νεκρούς και μισοπεθαμένους. Και όλοι όσοι έφτασαν στη Γένοβα ήταν σχεδόν μισοπεθαμένοι και με την άφιξή τους μόλυναν το αέρα που ανέπνεαν, τόσο πολύ που

όποιος τους πρόσφερε καταφύγιο, σύντομα πέθαινε... Και αυτός ο λοιμός κράτησε μέχρι [κενό], και πολλές περιοχές στην πόλη και στις επαρχίες ερήμωσαν.